

Aprobată prin Ordinul
Ministrului Muncii și Protecției Sociale,
Ministrului Afacerilor Interne, Ministrului Sănătății,
Ministrului Justiției și al Președintelui
Consiliului Național pentru Asistență
Juridică Garantată de Stat
nr. _____
din _____ 2022

INSTRUCȚIUNEA
privind mecanismul de cooperare
intersectorială în cazurile de violență în familie

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Mecanismul de cooperare intersectorială privind intervenția în cazurile de violență în familie stabilește procesul de interacțiune între reprezentanții autorităților publice cu competențe în domeniu, în vederea instituirii unui sistem intersectorial eficient de cooperare în cazurile de violență în familie.
2. În textul Instrucțiunii, se vor utiliza noțiunile prevăzute de art. 2 din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, precum și în alte acte normative în domeniu.
3. Scopul Instrucțiunii reprezintă eficientizarea procesului de cooperare intersectorială între instituțiile cu competențe prevăzute în prezenta Instrucțiune în vederea asigurării protecției, siguranței și realizării drepturilor victimelor violenței în familie, precum și eficientizării mecanismului de monitorizare a agresorilor familiali, inclusiv de reducere a comportamentului agresiv a acestora.
4. Obiectivele specifice ale cooperării intersectoriale pentru asistența și protecția victimelor violenței în familie sunt:
 - 1) asigurarea înțelegerii comune a scopului, obiectivelor și principiilor asistenței și protecției victimelor violenței în familie;

- 2) asigurarea cooperării între instituțiile cu competențele prevăzute în prezenta Instrucțiune în vederea protecției și asistenței eficiente a victimelor violenței în familie;
 - 3) determinarea rolului și responsabilității tuturor actorilor implicați în platforma comună de cooperare;
 - 4) comunicarea clară și transparentă între instituții;
 - 5) îmbunătățirea mecanismului de raportare a cazurilor de violență în familie din partea instituțiilor de ordine publică, structurilor teritoriale de asistență socială și/sau prestatorilor de servicii medicale și referirea victimelor violenței în familie către servicii sau organizații specializate, iar în cazurile de violență asupra copiilor - informarea și autorității tutelare locale.
5. Organizarea cooperării intersectoriale pentru asistența și protecția victimelor violenței în familie se bazează pe următoarele principii:
- 1) **principiul egalității de gen** – instituțiile responsabile de intervenția în cazurile de violență în familie vor asigura cooperarea intersectorială pornind de la conștientizarea conexiunii între egalitatea de gen și violența în familie și recunoscând faptul că violența în familie reprezintă o expresie a relațiilor inegale de putere între femei și bărbați;
 - 2) **principiul abordării individuale și centrate pe victimă** – drepturile, necesitățile și doleanțele victimelor violenței în familie vor fi prioritare, fiind luate în considerare diverse riscuri și vulnerabilități și impactul deciziilor și acțiunilor întreprinse, inclusiv evitarea victimizării secundare a victimelor violenței în familie;
 - 3) **principiul respectării drepturilor omului** – intervenția intersectorială se va baza pe standardele internaționale în domeniul drepturilor omului, victimele violenței în familie fiind asigurate cu servicii de plasament, asistență juridică, asistență medicală, consiliere psihologică și tratate cu respect și demnitate, asigurând autonomia victimelor violenței în familie; principiul presupune respectarea drepturilor agresorilor și tratarea lor cu respect și demnitate;
 - 4) **principiul siguranței și securității victimelor violenței în familie** – cooperarea intersectorială va fi oferită astfel, încât să fie prioritizate siguranța și securitatea victimelor violenței în familie și a copiilor acesteia;
 - 5) **principiul abordării sensibile la dimensiunea de gen, vârstă și mediul cultural** – cooperarea intersectorială va fi asigurată cu recunoașterea dinamicii de gen, a impactului și consecințelor violenței împotriva femeilor, circumstanțelor individuale și experiențelor de viață ale femeilor și fetelor, luând în considerare vârsta, cultura, etnia și preferințele lor lingvistice;

- 6) **principiul nediscriminării** – subiecții violenței în familie vor fi tratate fără discriminare bazată pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență etnică, avere, naștere, stare civilă, statut educațional și socio-economic, dizabilitate sau oricare alt criteriu;
- 7) **principiul respectării confidențialității** – confidențialitatea va fi respectată la toate etapele cooperării intersectoriale, cu excepțiile prevăzute de prezenta Instrucțiune;
- 8) **principiul responsabilizării agresorilor familiari** – agresorul poartă răspundere conform legii pentru actele de violență produse în familie;
- 9) **principiul cooperării și interoperabilității** – organele abilitate cu competențe în domeniu, vor interveni prompt, pe domeniul de competență, la fiecare sesizare despre actele de violență în familie și vor coopera în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor cauzei, asigurării protecției victimei și atragerii la răspundere a agresorului.

II. ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ A MECANISMULUI DE COOPERARE INTERSECTORIALĂ ÎN CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

6. La nivel central, structura responsabilă de coordonarea și monitorizarea implementării prezentei Instrucțiuni și colectarea centralizată a informației privind cooperarea intersectorială este Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

7. Consiliul coordonator interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie va servi drept platformă în care se vor prezenta rapoartele și discuta problemele identificate în procesul de implementare a mecanismului de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie.

8. Funcțiile de coordonare de natură operațională a plasamentului victimelor violenței în familie și a copiilor acestora și suportul metodologic structurilor teritoriale de asistență socială privind reabilitarea victimelor violenței în familie sunt delegate organului administrativ subordonat Ministerului Muncii și Protecției Sociale - Agenția Națională Asistență Socială (în continuare - ANAS).

9. Ministerul Afacerilor Interne este structura responsabilă la nivel central, prin intermediul Inspectoratului General al Poliției, de asigurare a cooperării intersectoriale în cazurile de violență în familie a subdiviziunilor polițienești

teritoriale cu celelalte instituții cu competențe prevăzute de prezenta Instrucțiune și prezentare a rapoartelor pe domeniul de competență privind implementarea Instrucțiunii privind mecanismul intersectorial de cooperare în cazurile de violență în familie în conformitate cu prevederile Ordinului comun.

10. Ministerul Sănătății este structura responsabilă la nivel central, prin intermediul instituțiilor medico-sanitare publice, de asigurare a cooperării intersectoriale în cazurile de violență în familie a instituțiilor medico-sanitare publice de toate tipurile și nivelele cu celelalte instituții cu competențe prevăzute de prezenta Instrucțiune și prezentare a rapoartelor pe domeniul de competență privind implementarea Instrucțiunii privind mecanismul intersectorial de cooperare în cazurile de violență în familie în conformitate cu prevederile Ordinului comun.

11. Ministerul Justiției este structura responsabilă la nivel central, prin intermediul Administrației Naționale a Penitenciarelor, Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești și Inspectoratului Național de Probațiune, de asigurarea cooperării intersectoriale în cazurile de violență în familie a instituțiilor penitenciare și organelor probațiunii cu celelalte instituții cu competențe prevăzute de prezenta Instrucțiune și de prezentare a rapoartelor privind implementarea Instrucțiunii privind mecanismul intersectorial de cooperare în cazurile de violență în familie în conformitate cu prevederile Ordinului comun.

12. Consiliul Național de Asistență Juridică Garantată de Stat este organul de administrare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat victimelor violenței în familie, fiind asigurată cooperarea intersectorială prin intermediul oficiilor sale teritoriale.

13. La nivel local, autoritatea abilitată cu funcții de coordonare a implementării prezentei Instrucțiuni este administrația publică locală de nivelul întâi și doi în conformitate cu prevederile art. 7 și 8 din Legea 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, reprezentată de structurile teritoriale de asistență socială.

14. La nivelul operațional al cooperării intersectoriale, instituțiile responsabile pentru protecția și asistența victimelor violenței în familie sunt:

- 1) Poliția;
- 2) Structurile teritoriale de asistență socială;

- 3) Instituțiile medico-sanitare publice de toate tipurile și nivelele, inclusiv centrele comunitare de sănătate mintală;
- 4) Instanțele de judecată;
- 5) Oficiile teritoriale de asistență juridică garantată de stat;
- 6) Structurile teritoriale de ocupare a forței de muncă;
- 7) Birourile de probațiune;
- 8) Alte servicii/autorități/organizații (în vederea asigurării plasamentului ori reintegrării sociale a victimei și consilierii agresorului).

15. Echipele multidisciplinare își vor exercita atribuțiile în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (8) și (9) ale Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie și ale Hotărârii Guvernului nr. 228/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire. La ședințele echipei multidisciplinare vor fi discutate dificultățile identificate în procesul incluziunii sociale ale victimelor (conform art. 8, alin. (2), lit. c¹ al Legii 45/2007), resocializării agresorilor (conform art.8, alin. (7), lit. f); h) și art. 10, alin. (3) din Legea 45/2007) și înaintarea propunerilor de soluționare a acestora către factorii decizionali din cadrul autorităților publice locale.

16. Pentru o mai bună organizare a acțiunilor de prevenire și combatere a violenței în familie, echipele multidisciplinare instituite pentru intervenția în aceste cazuri, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 228/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire, vor elabora planuri anuale de activitate privind acțiunile de prevenire și combatere a violenței în familie la nivel de comunitate (sesiuni de informare, examinarea și soluționarea cazurilor de violență în familie, colectarea, analiza și discutarea datelor statistice și a tendințelor identificate), care vor fi integrate în strategiile de dezvoltare locală.

17. În vederea eficientizării activităților aferente cooperării intersectoriale în cazurile de violență în familie, specialiștii pot utiliza reprezentarea grafică a mecanismului de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie (anexa nr. 1).

III. CADRUL DE COOPERARE INTERSECTORIALĂ ÎN CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

18. Cadrul de cooperare intersectorială reprezintă totalitatea acțiunilor întreprinse în coordonare în vederea identificării și documentării cazurilor de violență în familie, înregistrării acestora, evaluării riscurilor de comitere/repetare a actelor de violență în familie, raportării cazurilor de violență în familie, referirii victimelor către servicii specializate, precum și supravegherea executării măsurilor de protecție, inclusiv prin monitorizarea electronică a agresorilor familiari.

19. Identificarea cazurilor de violență în familie reprezintă parte integrantă a activității instituțiilor responsabile pentru protecția și asistența victimelor violenței în familie. Identificarea are loc în baza depunerii plângerilor, sesizărilor din partea persoanelor terțe, organizațiilor sau instituțiilor abilitate în prevenirea și combaterea violenței în familie la Poliție sau a adresărilor victimelor către structurile teritoriale de asistență socială, prestatorii de servicii medicale, Centrul de Medicină Legală/secțiile teritoriale de medicină legală, instanțele de judecată, oficiile teritoriale de asistență juridică garantată de stat, organizațiile necomerciale care prestează servicii specializate victimelor violenței în familie sau alte instituții cu competențe în domeniu.

20. Reprezentantii instituțiilor responsabile pentru protecția și asistența victimelor violenței în familie care au identificat victimele, au fost sesizate despre cazurile de violență în familie ori s-au autosesizat, sunt obligate să înregistreze cazurile de violență în familie în modul stabilit în instrucțiunile sectoriale care reglementează procedura de intervenție în cazurile de violență în familie.

21. Evaluarea inițială a riscurilor de repetare/comitere a actelor de violență în familie se realizează în toate cazurile de violență în familie de reprezentantul instituției sesizate în conformitate cu prevederile instrucțiunilor sectoriale. Riscurile sunt evaluate imediat sau cel mult în decurs de 24 de ore din momentul recepționării informației despre potențialul caz de violență în familie.

22. În cazurile de violență în familie cu grad înalt de risc pentru viața și/sau integritatea fizică și/sau psihică a victimei, specialiștii care au identificat/asistat victima sunt obligați să informeze imediat despre caz Poliția și structura teritorială de asistență socială și, după caz, instituția medico-sanitară publică.

23. Persoanele cu funcții de răspundere și profesioniștii cărora le este impusă asigurarea confidențialității sunt obligați să raporteze autorităților competente fără acordul victimei despre actele de violență în familie care pun în pericol viața sau

sănătatea victimei ori despre pericolul iminent de a se produce asemenea acte de violență. În celelalte cazuri, raportarea se va efectua doar cu acordul victimei.

24. În cazul identificării cazurilor suspecte de violență a copilului, vor fi aplicate prevederile Legii 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 „Cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistențe și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului”.

25. Specialiștii din cadrul structurilor teritoriale de asistență socială și ai Poliției, după identificarea nevoilor victimelor violenței în familie, sunt obligați să informeze victima despre serviciile de suport conform Legii 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, și după caz, să le refere către centrele de zi/centrele de plasament și/sau Oficiile Teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (în continuare - OT ale CNAJGS). Scopul referirii constă în asigurarea accesului la serviciile specializate, asistență juridică garantată de stat, soluționarea problemelor cu care se confruntă victimele și pe care de sine stătător nu le pot depăși, precum și promovarea abilitării economice ale victimelor.

26. Instituția care a identificat cazul referă victima oficial printr-un demers, anexând fișa de referire a beneficiarului, aprobată prin decizia conducătorului (prin setul metodologic per sector). În cazurile în care sesizările au fost efectuate prin telefon, fax, e-mail (reieșind din situația când e pusă în pericol viața și securitatea victimei și e necesară intervenția promptă), specialistul care a efectuat referirea prin intermediul măsurilor menționate, va expedia oficial fișa de referire a cazului în decurs de o zi lucrătoare. În cazul referirii victimei către OT al CNAJGS, specialistul care a expedit fișa de referire a cazului va anexa și cererea de acordare a asistenței juridice calificate garantate de stat, completată conform modelului aprobat de Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat prin Hotărârea nr. 13 din 12.07.2018.

27. Structurile teritoriale de asistență socială vor referi, inclusiv în baza demersurilor recepționate de la prestatorii de servicii specializate, victimele violenței în familie, în baza consimțământului informat al acestora, către serviciile

de ocupare a forței de muncă și/sau formare profesională în temeiul Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.

28. Victima violenței în familie este în drept să depună în instanța de judecată cererea privind eliberarea ordonanței de protecție. În caz de imposibilitate a depunerii cererii de către victimă din cauză de sănătate, vârstă, alte motive întemeiate, la solicitarea ei, cererea pentru eliberarea ordonanței de protecție poate fi depusă, în interesele victimei, de către organul de poliție, organul de asistență socială sau de procuror.

29. În cazul în care victima nu este reprezentată de un avocat, aceasta, indiferent de venituri, poate să depună cerere la oficiile teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, la organul de urmărire penală sau la instanța judecătorească, pentru desemnarea unui avocat ce acordă asistență juridică garantată de stat, pentru a o reprezenta pe întregul parcurs al procesului penal sau contravențional. Organul de urmărire penală sau instanța judecătorească va remite cererea și documentele anexate oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare de la data recepționării. Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial și se aduce la cunoștință solicitantului în cel mult 3 zile lucrătoare, iar în formă scrisă i se comunică doar la solicitarea acestuia.

30. Conform art. 15 alin (2) al Legii 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, instanța de judecată va comunica imediat subdiviziunii teritoriale a Poliției, iar în cazul aplicării monitorizării electronice și organului de probațiune din raza unității administrativ-teritoriale în care își are domiciliul agresorul despre emiterea ordonanței de protecție, iar aceștia, la rândul lor, asigură informarea neîntârziată a agresorului privind măsurile aplicate. În cazul eliberării ordonanței de protecție în privința copilului sau a victimei care are copii, instanța de judecată informează și autoritatea tutelară de la locul aflării copilului.

31. Organul de probațiune va aplica monitorizarea electronică în cazul în care instanța de judecată a eliberat ordonanța de protecție care stabilește obligarea agresorului de a părăsi temporar locuința comună sau de a sta departe de locuința victimei; de a sta departe de locul aflării victimei, la o distanță ce ar asigura securitatea victimei, excluzând orice contact vizual cu ea sau cu copiii acesteia; interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima sau cu copiii acesteia și interzicerea să se apropie de locul de muncă al victimei, locul de studii al copiilor, alte locuri determinate pe care persoana protejată le frecventează. Victima sau, după caz, membrii familiei

acesteia, pot purta un sistem electronic de supraveghere care să permită verificarea respectării obligației agresorului, exprimându-și acordul în formă scrisă.

32. În cazul încălcării măsurilor de protecție privind ordonanța de protecție, organul de probațiune va sesiza imediat Poliția.

33. Angajații Poliției vor informa victimele violenței în familie despre eliberarea agresorului după expirarea termenului de reținere sau în cazul expirării termenului arestului preventiv. În cazul eliberării agresorului din instituțiile penitenciare, administrația penitenciarelor, în baza informațiilor deținute, vor informa victimele violenței în familie despre apropiata eliberare a agresorului din detenție, conform domiciliului acestuia.

IV. INTERVENȚIA MULTIDISCIPLINARĂ PE CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE.

34. După recepționarea apelului la Serviciul 112 privind actele de violență în cadrul unei familii, algoritmul intervenției multidisciplinare în cazurile de urgență (fiind constatat un grad de risc ridicat sau mediu) rezidă în:

1) Operatorul Serviciului 112 redirecționează apelul către subdiviziunile teritoriale ale Poliției;

2) Poliția intervine, conform competențelor deținute: evaluează riscurile și după caz, emite ordinul de restricție de urgență, informează subiecții violenței în familie asupra drepturilor deținute;

3) În situația în care victima necesită asistență medicală urgentă, angajatul Poliției va acorda primul ajutor medical (pansament, garou, respirație artificială etc.). În caz de necesitate, va apela Serviciul asistență medicală de urgență 112 sau va asigura transportarea persoanelor care au nevoie de ajutor medical de urgență către cea mai apropiată instituție medico-sanitară.

Dacă victima necesită să fie internată în spital și are copii minori ori persoane adulte aflate în îngrijirea sa, angajatul Poliției:

a) în cazul minorilor - informează imediat prin telefon autoritatea tutelară locală (24h/24h) și solicită intervenția acesteia conform prevederilor Legii 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți și Instrucțiunii privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014;

b) în cazul persoanelor adulte, care necesită îngrijire permanentă din partea altei persoane (inclusiv persoane cu dizabilități accentuate medii și severe), dacă nu au nevoie de îngrijiri medicale de urgență, atunci cazul va fi referit prin Fișa de sesizare către organul de asistență socială/asistentul comunitar. Dacă persoana adultă care necesită îngrijire permanentă este și victimă a violenței, cazul va fi referit de către angajatul Poliției inclusiv către serviciile sociale specializate adresate victimelor violenței în familie.

În situația în care persoana necesită asistență medicală, după finisarea tratamentului în staționar (la externare), instituția medico-sanitară publică va referi cazul către subdiviziunile teritoriale de asistență socială (STAS), în vederea plasării acesteia în cadrul unui serviciu specializat (oferirea unui lucrător social sau asistent personal) ori la deservire într-un serviciu specializat pe parcursul perioadei necesare;

c) în cazul în care se cunoaște că, victima violenței în familie sau agresorul sunt persoane cu tulburări mintale și de comportament, angajatul Poliției asigură referirea cazului și la necesitate însoțirea persoanei către centrul comunitar de sănătate mintală, sesizând inclusiv STAS/asistentul comunitar, iar în cazurile de urgențe psihiatrice se va solicita Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112 cu internarea în staționar specializat conform actelor normative.

4) La documentarea cazului, atunci când se constată vizual că unul din/ambii subiecți ai violenței în familie se află în stare de ebrietate, sub influența drogurilor și/sau altor substanțe psihotrope sau medicamente cu efecte similare, angajatul Poliției însoțește persoanele în instituțiile medico-sanitare publice abilitate în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, după cum urmează:

- în municipiul Chișinău – în regim non-stop pentru a fi examinați de către specialiștii instituției medico-sanitare publice Dispensarul Republican de Narcologie;

- în instituțiile medico-sanitare publice spitalicești municipale/raionale abilitate – în orele de lucru pentru a fi examinați de către medicul narcolog din cadrul secției consultative; în lipsa lui și în afara orelor de lucru – de către medicul de gardă din secția de internare (unitatea primiri urgențe).

După efectuarea examinării medicale în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, unul din/ambii subiecți ai violenței în familie, sunt însoțiți la Inspectoratul teritorial al Poliției în vederea înregistrării și documentării cazului.

5) În situația în care unul din/ambii subiecți ai violenței în familie sunt consumatori de alcool, droguri și de alte substanțe psihotrope, acesta/aceștia sunt referiți de echipa multidisciplinară teritorială către Comisia pentru problemele sociale din raza domiciliului sau reședinței persoanelor, în vederea referirii

acestora la examenul medical necesar în comisia narcologică. La solicitarea lucrătorilor medicali, persoana care refuză să se prezinte pentru examen medical, poate fi însoțită/transportată la comisia narcologică de către Poliție, însă numai după ce a fost invitată în prealabil de lucrătorii medicali și după ce aceștia au încercat să o aducă. Dacă se confirmă dependența persoanelor de alcool, droguri sau de alte substanțe psihotrope, pot fi obligate să se trateze staționar sau ambulator în instituțiile medico-sanitare de profil narcologic sau instituțiile medico-sanitare publice de profil general ale Ministerului Sănătății.

Cererea privind supunerea la tratament obligatoriu în instituțiile medico-sanitare de profil narcologic ale Ministerului Sănătății se depune în instanța de judecată de către Comisia pentru problemele sociale. La cerere se anexează documentele justificative, inclusiv avizul comisiei narcologice, în cazul când s-a efectuat o astfel de expertiză. Hotărârea privind supunerea la tratament obligatoriu în instituțiile medico-sanitare de profil narcologic ale Ministerului Sănătății se emite de instanța judecătorească din raza domiciliului sau reședinței persoanelor.

6) În cazul în care se prezumă faptul că unul din/ambii subiecți ai violenței în familie sunt persoane cu tulburări mintale și de comportament, acestea pot fi spitalizate în staționarul de psihiatrie, cu liberul sau fără liberul consimțământ, în următoarele condiții:

a) în cazul urgenței psihiatrice - la decizia luată de medicul psihiatru, echipa multidisciplinară a centrului comunitar de sănătate mintală și medicul de familie, precum și echipa de asistență medicală urgentă/medicul din unitatea primire urgentă/departamentul de medicină urgentă, cu liberul consimțământ al persoanei, al reprezentantului legal sau a persoanei împuternicite cu mandat de ocrotire pentru efectuarea examenului și/sau intervențiilor în condiții de staționar;

b) în baza hotărârii judecătorești, în cazurile prevăzute de art. 28 al Legii 1402/1997 privind sănătatea mintală;

c) necesitatea efectuării unei expertize medico-legale psihiatrice în cazurile și modul prevăzut de actele normative.

Măsurile de asigurare a securității la acordarea de asistență psihiatrică se aplică în condițiile prevăzute de art. 29 din Legea 1402/1997.

Colaboratorii poliției sunt obligați să acorde ajutor personalului medical la spitalizarea persoanei fără liberul ei consimțământ și să asigure condiții de securitate pentru acces spre ea și pentru examinarea ei, să ia măsuri în vederea respectării intereselor ei patrimoniale. În cazul necesității prevenirii acțiunilor ce ar supune riscului viața și sănătatea celor din jur, precum și în cazul necesității de urmărire și reținere a persoanei, colaboratorii poliției acționează în modul prevăzut de cadrul legal cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.

7) Specialiștii din cadrul structurilor teritoriale de asistență socială și ai Poliției vor informa victima cu privire la faptul că, asistența juridică poate fi solicitată de victimele violenței în familie, indiferent de nivelul veniturilor, la orice etapă a procesului penal sau contravențional, iar în cauze civile și până la inițierea procesului. Pentru a obține asistența unui avocat ce prestează asistență juridică garantată de stat, victima violenței în familie urmează să completeze cererea de acordare a asistenței juridice calificate și să o depună personal sau prin fax/email în adresa Oficiului Teritorial al CNAJGS. Datele de contact ale Oficiilor Teritoriale al CNAJGS și formularele cererii privind acordarea asistenței juridice garantate de stat pot fi accesate pe site-ul instituției¹. În cazul în care victima nu poate depune de sine stătător cererea pentru acordarea unui avocat ce acordă asistență juridică garantată de stat, aceasta urmează a fi asistată în procesul de întocmire, depunere a cererii privind acordarea asistenței juridice garantate de stat, de către profesioniștii din domeniu (ordine publică și asistență socială).

În situația în care victimele au nevoie de asistență juridică de urgență în cazul depunerii cererii pentru aplicarea măsurilor de protecție în condițiile art. 278⁷ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova sau art. 215¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova ori în cazul depunerii plângerii despre săvârșirea violenței în familie sau a unei infracțiuni privind viața sexuală în privința unui membru de familie, la cererea victimei depusă către oficiile teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau organul de urmărire penală, oficiul teritorial va desemna un avocat de serviciu ce va reprezenta interesele victimei. Instanța judecătorească, la examinarea cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, va solicita oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, desemnarea neîntârziată a unui avocat pentru apărarea intereselor victimei.

8) Ordonanța de protecție reprezintă un document executoriu. Instanța de judecată remite fără întârziere ordonanța de protecție Poliției, organului de probațiune și altor instituții sau persoane care, conform legii, sunt responsabile de implementarea măsurilor de protecție spre executare imediată. Asigurarea monitorizării electronice a agresorilor familiari, în privința cărora au fost aplicate măsurile de protecție prevăzute la art. 215¹ alin. (3) lit. a)-d) din Codul de procedură penală și art. 278⁷ alin. (2) lit. a)-d) din Codul de procedură civilă se efectuează de către organele de probațiune. În caz de aplicare a monitorizării electronice, persoanei i se atașează un dispozitiv special, care constă din brățară specială sau dispozitiv mobil. În cazul aplicării subiectului probațiunii a obligației

¹ CNAJGS <https://cnajgs.md/ro/bmn/page/contacte>; <https://formulare.cnajgs.md/>

de a fi supus monitorizării electronice, consilierul de probațiune, întreprinde măsurile necesare în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1322/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea electronică a persoanelor. În caz de încălcare a obligației stabilite prin ordonanța de protecție sau stabilire a deteriorării intenționate a utilajului electronic, consilierul de probațiune înaintează un demers către organul de poliție sau procuratură prin care sesizează despre încălcarea ordonanței de protecție.

9) Referirea victimei către centrele de plasament, instituțiile medico-sanitare publice (după caz, atunci când nu este necesară intervenția de urgență) și/sau centre de zi va fi efectuată cu acordul victimei, utilizând modelul standardizat din cadrul Instrucțiunilor sectoriale per domeniu.

10) În cazul referirii victimei către subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, reprezentanții structurilor teritoriale de asistență socială vor utiliza „Demersul de referire pentru șomerii care necesită suport suplimentar pe piața muncii” din cadrul Instrucțiunii sectoriale.

11) În cazurile de violență în familie ce necesită implicarea mai multor specialiști cu competențe în domeniu în vederea soluționării eficiente a acestora, organul de asistență socială convoacă, la necesitate, ședința echipei multidisciplinare și examinează cazul.

12) Echipa multidisciplinară teritorială de la locul de trai este responsabilă de monitorizarea cazului de violență în familie. Vizitele la domiciliu a familiilor afectate de violența în familie, în cazurile în care se atestă un grad înalt sau moderat de risc, se realizează de către asistentul comunitar în parteneriat cu reprezentantul Poliției.

35. Intervenția intersectorială în cazurile de violență ce nu prezintă un pericol iminent pentru viața și sănătatea victimei (grad minim constatat), va fi realizată cu acordul victimei, efectuând următoarele activități:

1) Urmare a identificării cazurilor de violență în familie, profesioniștii în domeniu (polițistul; asistentul social) vor informa victimele despre drepturile sale, inclusiv fiind oferite notele informative din cadrul Instrucțiunilor sectoriale, precum și alte materiale informative disponibile.

2) Raportarea cazului de violență în familie va fi realizată de către primul specialist care a interacționat cu victima.

3) Referirea victimei către centrele de plasament și/sau centrele de zi va fi efectuată utilizând modelul standardizat din cadrul Instrucțiunilor sectoriale per domeniu (ordine publică, asistență socială, medical).

4) În cazul referirii victimei către subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, reprezentanții structurilor teritoriale de asistență socială vor utiliza „Demersul de referire pentru șomerii care necesită suport suplimentar pe piața muncii” din cadrul Instrucțiunii sectoriale.

5) La necesitate, cazul va fi prezentat de către polițist și/sau asistentul social în platforma echipei multidisciplinare, în vederea acordării asistenței necesare victimelor violenței în familie, conform necesităților identificate.

IV. COLECTAREA ȘI RAPORTAREA DATELOR

36. Colectarea datelor și informațiilor relevante despre cazurile de violență în familie și a fenomenului în ansamblu va servi scopului de a:

- 1) genera informația necesară pentru monitorizarea și evaluarea progresului;
- 2) plasa informația (studii; activități realizate; date relevante) pe domeniu în platforma paginii web: antiviolența.gov.md;
- 3) oferi informații sectoriale în vederea elaborării raportului anual pe domeniu.

37. Toate instituțiile cu competențele prevăzute în prezenta Instrucțiune vor contribui la procesul de colectare a datelor și a informațiilor solicitate pentru pagina web - antiviolența.gov.md.

38. În vederea asigurării monitorizării eficiente a cazurilor de violență a familie, dar și pentru asigurarea evidenței datelor statistice, asistenții sociali comunitari, angajații Poliției, prestatorii de servicii medicale, prestatorii de servicii specializate și alte instituții urmează să raporteze anual structurilor responsabile la nivel local datele privind numărul total al cazurilor de violență în familie înregistrate, referite și soluționate, în baza formularelor de date statistice consolidate per sector. În urma colectării datelor nominalizate, instituțiile de la nivel local vor remite informația generalizată autorităților publice centrale.

39. Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în calitate sa de organ central de specialitate al statului, abilitat cu funcții de elaborare și de promovare a politicilor de prevenire și de combatere a violenței în familie, va asigura elaborarea unui raport anual pe domeniu de referință (conform art.8 alin. (1¹) lit. d) al Legii nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie) cu participarea tuturor autorităților/instituțiilor publice cu competențe în domeniu și prezentarea acestuia ulterior Guvernului.